

بسم الله الرحمن الرحيم

امارت اسلامی افغانستان
وزارت تحصیلات عالی
دانشگاه خاتم النبیین (س)

د افغانستان اسلامي امارت
د لویو زده‌ګرو وزارت
د خاتم النبیین پوهنتون

درجه اهمیت:

مهم □ معوم □ عادی □ اطمینانیه

تاریخ: ۱۴۰۴/۰۵/۰۲
مطابق: ۱۴۴ / /

Islamic Emirate of Afghanistan
Ministry of Higher Education
Khatam Al Nabieen University
معاونت تحقیقات

شماره مسلسل: ۲۲۶۸
۴۴۱

۲۵۱۲
۹۱۰
۱۴۴۵،۲

ریاست محترم پوهنتون!
با سلام و ضمن آرزوی تمنیات نیک
موضوع: ارسال پالیسی تحقیقات جهت تأیید؛

پیوست این مکتوب پالیسی تحقیقات که در جلسه شماره ۵ مورخ ۱۴۰۴/۴/۲۹ کمیته اصلی
تحقیق تصویب شده است؛ احتراماً جهت بررسی در کمیته اصلی پلان و پالیسی و تأیید در
شورای علمی پوهنتون خدمت ارسال می‌گردد.

بالاحترام

دکتر قاسم علی صداقت

معاونت تحقیقات

۲
مکتوب
موضوع

دانشگاه خاتم النبیین
پوهنتون
د خاتم النبیین پوهنتون
دانشگاه خاتم النبیین
پوهنتون
دانشگاه خاتم النبیین
پوهنتون

Add: Darulaman Road, Kabul.

Phone: +93 (0) 787 700 700

Website: www.knu.edu.af

Email: info@knu.edu.af

آدرس: کابل، سړک دارالامان.

شماره تماس: ۰۷۸۷۷۰۶۷۰۰

وب سایت: www.knu.edu.af

ایمیل: info@knu.edu.af

پوهنتون خاتم النبیین (ص)

معاونت تحقیقات

پالیسی تحقیقات

بازنگری و اصلاح: تابستان ۱۴۰۴

آموزش و پژوهش از کارکردهای اصلی نهادهای علمی است و در یک برداشت هدف از آموزش نیز پژوهش است تا منجر به حل مسأله و مشکل گردد. هر تحقیقی در راستای حل مشکل یا مشکلاتی است و هر جامعه چالش‌ها و معضلات خاص خود را دارد که رفع آنها نیازمند راهکارهای دانش‌بنیان و پژوهش محور است. بدین رو، هر نهادی برای کارکرد یادشده باید ساختار مشخص با چارچوبهای تعریف شده و صلاحیت‌های معین ایجاد نماید تا بتواند اهداف کوتاه مدت و بلند مدت خود را با تمرکز بر حل مشکلات جامعه سیاسی محقق سازد. از طرفی برای تحقق اهداف و آرمان‌های خود نیز نیازمند سند پالیسی تحقیقات است که با نگرش جامع و همه‌جانبه در چارچوب آن باید اهداف، اصول، ارزش‌ها و اولویت‌های عمده خود را مشخص نماید. از این رو، پالیسی تحقیقات با اتکا بر مقررات تحصیلات عالی، معیارهای تضمین کیفیت و ارتقای آن، اساسنامه پوهنتون، پالیسی تحقیقات وزارت تحصیلات و پلان استراتژیک سطح پوهنتون تدوین و تصویب گردیده است.

نمودار پالیسی تحقیقات

شیوه اجرا	اصول	کلیات
تعریف فعالیت‌های مناسب و بستر ساز اجرای پالیسی	تضمین ارتقا و بهبود اعتبار نشریات در سطح ملی و بین‌المللی	مبانی
اجرای مؤثر و مناسب پالیسی تحقیقات و اسناد مرتبط	بهبود و ارتقای تضمین حقوق مالکیت معنوی	اهداف
نظارت و ارزیابی اجرای پالیسی و اسناد مرتبط با پالیسی تحقیقات	دسترسی آزاد و بدون تبعیض به نشریات (مقالات)	مفهوم شناسی
نظارت و ارزیابی اجرای پالیسی و اسناد مرتبط با پالیسی تحقیقات	تضمین بهبود وضعیت هزینه-تحقیق و کسب درآمد	قلمرو
رسیدگی به شکایات مختلف در عرصه تحقیق	توسعه و ارتقای دانش و مهارت پژوهشی	
	ارتقای کمی و کیفی تحقیقات با رویکرد حل مشکلات جامعه	
	تقویت همکاری با نهادهای علمی تحقیقی ملی و بین‌المللی	
	حمایت از پژوهش و پژوهشگر	
	بهبود و ارتقای تحقیقات معیاری	
	تعریف برنامه جامع برای تعیین اولویت‌های تحقیق	
	بهبود و ارتقای نظارت، داروی و ارزیابی تحقیقات	

الف) کلیات

۱. مبانی

این پالیسی بر مقررات تحصیلات عالی، پالیسی تحقیقات وزارت تحصیلات عالی، اساسنامه پوهنتون، پلان استراتژیک سطح پوهنتون استوار است.

۲. اهداف

۱. تقویت و توسعه تحقیقات علمی متناسب با نیازهای ملی؛ ۲. علم آفرینی و تولید دانش بومی برای پاسخ به نیازهای ملی؛ ۳. حل مشکلات مختلف اجتماعی از طریق تحقیقات معیاری.

۳. مفهوم‌شناسی

پالیسی تحقیقات: عبارت است از مجموعه از سیاست‌ها و تصمیمات راهبردی و هماهنگ پوهنتون در حوزه تحقیق با اصول، اجزای معین و اولویت‌بندی‌های خاص که اهداف نهاد را در سطح پژوهش محقق می‌سازد.

معاونت تحقیقات: نهاد داخلی پوهنتون است که مدیریت امور پژوهش را به عهده دارد در مقابل ریاست پوهنتون پاسخگو می‌باشد.

نشریات: متن کتاب درسی، ممد درسی یا چپتر، مونوگراف، پایان‌نامه، مقاله، یادداشت‌های تحقیقی، تحقیقات پالیسی‌ساز، توسعه و به روز سازی نصاب درسی و...

پوهنتون: پوهنتون خاتم النبیین (ص)

شورای پژوهش و کمیته اصلی تحقیق: هر دو یک نهاد داخلی است که مرجع تصمیم‌گیر در سطح معاونت تحقیقات است.

۴) قلمرو و اجرا

این پالیسی بوسیله کمیته اصلی و کمیته‌های فرعی تحقیق، محققان، اساتید دانشجویان، و تمامی ساختارهای داخلی پوهنتون که مرتبط با تحقیق‌اند و همین‌طور اشخاص و نهادهای که طرف قرارداد پوهنتون برای انجام تحقیق و مرتبط با آن باید اجرا گردد.

ب) اصول پالیسی

۱. تضمین ارتقا و بهبود اعتبار نشریات در سطح ملی و بین‌المللی

برنامه‌ریزی منظم و منسجم با هدف بهبود و ارتقای مجلات پوهنتون با هدف کسب مجوز و حفظ اعتبار در وزارت تحصیلات عالی و نمایه‌شدن در پایگاه‌های بین‌المللی معتبر باید طرح و اجرا گردد. به صورت کلی برنامه‌ریزی گردد که نشریات از نظر شرایط شکلی و محتوایی از استندرد لازم برخوردار و ارتقا یابد.

۲. بهبود و ارتقای تضمین حقوق مالکیت معنوی

برنامه‌ریزی به کارگیری نرم افزار مشابهت یاب، رسیدگی به شکایات مربوط به سرقت علمی، رسیدگی به شکایات سرقت علمی، تکمیل انواع اسناد مربوط به مسئولیت نویسندگان و همکاران و ... باید انجام و نظارت بر اجرای آنها صورت گیرد.

۳. تضمین دسترسی آزاد و بدون تبعیض به نشریات (مقالات)

دسترسی به تمامی مقالات پوهنتون باید آزاد باشد و در اختیار همگان از طریق سایت‌های مختلف قرار داده شود. هدف نشریات پوهنتون بر مبنای پژوهش به نفع عموم است و هم‌چنین یادآوری می‌شود که تحقیقات محصول سرمایه‌گذاری جامعه است و ثمره آن نیز باید بدون تبعیض و مرزبندی در اختیار عموم جامعه قرار گیرد. بنا بر این معاونت تحقیقات موظف است که موانع دسترسی آزاد را بر طرف و بسترهای لازم را فراهم نماید و رویکرد کلی آن در همین راستا تعریف گردد.

۴. تضمین بهبود وضعیت هزینه تحقیق و کسب درآمد

تکثر در منابع درآمد برای بهبود وضعیت تحقیق و پژوهش از سیاست‌های کلان پوهنتون است که باید در اولویت قرار گرفته و در راستای تحقق آن برنامه‌های معین طرح و اجرا گردد. از سوی دیگر پلان‌های تعریف گردد که حق الزحمه تحقیقات مبلغ آن کافی و در عین حال به موقع پرداخت گردد.

۵. توسعه و ارتقای دانش و مهارت پژوهشی

توسعه و ارتقای دانش و مهارت پژوهش با توجه به وضع موجود نیازی اساسی و ضروری است که در این راستا برنامه‌های عملیاتی منسجم، هماهنگ و هدفمند باید از سوی معاونت تحقیقات طرح، تصویب و اجرا گردد. در این راستا اقدامات ذیل حیاتی است: ۱. بهبود و ارتقای کارگاه‌های آموزشی از نظر کمی و کیفی؛ ۲. افزایش میزان تحقیقات صنفی دانشجویان؛ ۳. بهبود و ارتقای کارگاه‌های آموزش روش تحقیق از نظر کمی و کیفی و ۴. تضمین اجرای اسناد مرتبط با بهبود وضعیت پژوهش در سطوح مختلف پوهنتون.

۶. ارتقای کمی و کیفی تحقیقات با رویکرد حل مشکلات جامعه

برنامه‌ریزی مناسب و لازم برای اجرا و نظارت بر نیازسنجی و نظرسنجی تحقیقات متناسب با نیازهای جامعه، طراحی و اجرای تحقیقات پالیسی‌ساز، شناسایی مسایل جدید از طریق نهادهای مربوطه، عقد قرارداد برای انجام پروژه‌های درخواستی نهادهای دولتی و خصوصی در راستای حل مشکلات عینی جامعه باید انجام گردد.

۷. تقویت همکاری با نهادهای علمی - تحقیقی ملی و بین المللی

بهبود و تقویت همکاری با تمامی نهادهای علمی - تحقیقی از طریق تفاهم نامه و اجرای آن، عقد قراردادهای در زمینه پروژه‌های مشخص با نهادهای خصوصی و عمومی داخلی و در صورت امکان با نهادهای بین‌المللی باید در اولویت معاونت تحقیقات قرار گیرد تا از این رهگذر تحقیقات مشترک به ثمر برسد.

۸. حمایت از پژوهش و پژوهشگر

تضمین حمایت از محقق و تحقیق در رویکرد کلان پوهنتون مورد تأکید است و باید فعالیت های منسجم و هماهنگ در این راستا تعریف و اجرا گردد. مکانسیم تشویق و ترغیب استادان برای انجام تحقیقات تهیه گردد و از طرفی شیوه نامه تحقیق برتر به صورت موثر اجرا شود.

۹. بهبود و ارتقای تحقیقات معیاری

رشد و ارتقای شکلی و محتوایی تحقیقات و رعایت استانداردهای پژوهشی از سیاست های کلان پوهنتون است که نیازمند اقدامات منسجم و جامع است. در این راستا نظارت مؤثر بر رعایت رهنمودهای مختلف تحقیقات امری حیاتی و اساسی است و در عین حال باید به ارتقای ظرفیت محققان نیز از طریق برنامه‌های مختلف و هدفمند پیگیری گردد.

۱۰. تعریف برنامه جامع برای تعیین اولویت‌های تحقیق

با هدف هدر نرفتن امکانات و تسهیلات اختصاص یافته و حل مشکلات اجتماعی باید در زمان مناسب اولویت های پژوهشی با همکاری بخش های مربوطه مشخص و تمهیدات لازم برای اجرایی شدن فراهم گردد.

۱۱. بهبود و ارتقای نظارت، داوری و ارزیابی تحقیقات

به منظور تضمین شاخص های مهم تحقیقات، نظارت، داوری و ارزیابی باید از نظر شاخص های مرتبط ارتقا و بهبود یابد. بدین رو، داوران، ارزیابان و ناظران متخصص و متعهد منطبق با معیارهای داخلی شناسایی و تعیین گردند. اسناد مرتبط نظارت گردد، استانداردهای روند ارسال به ارزیاب و داور رعایت شود.

ج) روش اجرا

۱. تعریف فعالیت‌های مناسب و بسترساز اجرای پالیسی

تعریف فعالیت‌های مناسب و معین در پلان سالانه معاونت تحقیقات، کمیته اصلی تحقیق مدیریت‌های تابعه؛

تهیه مکانیزم تشویق و ترغیب استادان، محصلان و کارمندان برای انجام تحقیقات مفید و مناسب؛

تهیه برنامه‌های مشخص سالانه و تشویق برای انجام تحقیقات مشترک با نهادهای ملی - بین المللی؛

۲. اجرای مؤثر و مناسب پالیسی تحقیقات و اسناد مرتبط

- اجرای منشور اخلاق پژوهش پوهنتون؛
- استفاده از پلاجریسم برای پیشگیری از سرقت علمی؛
- ارتباط مداوم و مستمر با ریاست تحقیق و تألیف و ترجمه با هدف بهبود وضعیت مجلات پوهنتون؛
- ایجاد سایت برای مجلات فاقد سایت؛
- اجرای شیوه نامه تحقیقات برتر؛
- دعوت از ذی نفعان تا از امکانات تحقیقاتی پوهنتون استفاده نمایند و پروژه های تحقیقاتی را حمایت مالی نمایند؛
- تهیه کد اخلاق برای تحقیقاتی در صورت نیاز.

- جلب کمک نهادهای دولتی برای اجرایی شدن پروژه های پیشنهادی؛
- برگزاری جلسات مدیر مسئولان و سردبیران به صورت عادی و فوق العاده؛

۳. نظارت و ارزیابی اجرای پالیسی و اسناد مرتبط با پالیسی تحقیقات

- پیگیری ربع وار اجرای پالیسی تحقیقات و اسناد مرتبط در سطح کمیته های اصلی و فرعی تحقیق؛
- نظارت بر شیوه نامه های مجلات مقالات؛
- نظارت بر اجرایی شیوه نامه تحقیقات پالیسی ساز و موظفی پژوهشی؛

۴. نظارت و ارزیابی فعالیت مدیریت ها و بخش های مرتبط با پالیسی تحقیقات

- نظارت مؤثر بر واحدهای تابعه معاونت تحقیقات با مکانیزم های مختلف با رویکرد تضمین اجرای پالیسی؛
- نظارت بر فعالیت سردبیر و مدیر مسئولان مجلات؛
- نظارت بر کمیته های فرعی تحقیق؛

۵. رسیدگی به شکایات مختلف در عرصه تحقیق

- رسیدگی به شکایات محققان و نویسندگان در مورد آثار منتشره در نشریات پوهنتون در مورد رعایت اخلاق پژوهش و مالکیت فکری؛

- رسیدگی شفاف و بیطرفانه نسبت به انواع اعتراض در مورد ناظر، داور و ارزیاب انواع تحقیقات؛

- به کارگیری از ابزارهای مکافات و مجازات بعد از نظارت؛

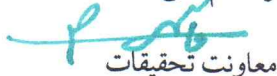
چشم‌انداز زمانی اجرای پالیسی، پایان سال ۱۴۰۶ پیش بینی شده است. با عنایت به استمرار و پویایی پالیسی تحقیقات بعد از انقضای زمان یادشده مطابق با شرایط و اوضاع احوال تحقیق پالیسی تحقیقات باید اصلاح و به روز گردد.

(د) مرجع تصویب و تأیید پالیسی

این پالیسی با تصویب کمیته اصلی تحقیق و شورای علمی پوهنتون و امضای معاونت تحقیقات و تأیید ریاست پوهنتون اعتبار دارد.

پالیسی در جلسه شماره (۵) در تاریخ ۱۴۰۴/۴/۲۴ به تصویب کمیته فرعی تحقیق رسید.

دکتر قاسم علی صداقت

معاونت تحقیقات

پالیسی در جلسه شماره (۲۴) در تاریخ ۱۴۰۴/۶/۲۷ به تصویب شورای علمی پوهنتون رسید.

شجاع حسین محسنی

سرپرست پوهنتون

